

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés	egész évre	12 korona.	Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.	Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.
	fél évre	6 "		
	negyed évre	3 "		
Egyes szám ára 12 fillér.			Hirdetés ára ☐ centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül. Nyiltér sora 40 fillér.	

A Bethlen-szobor helye.

Írta: Bodrogi János, az országos szoborbizottság titkára.

Az utóbbi évek politikai és társadalmi rázkódásai annyira egyoldalúan kötötték le a nemzet figyelmét, hogy ezen egészen aktuális kérdéseken kívül, alig foglalkoztatta valami egyéb a nemzet millióit. Ezen ezen körülményre való tekintettel szándékosan nem hoztam elé az utóbbi pár esztendő alatt a Nagyenyeden felállítandó Bethlen Gábor szobor ügyét. Hanem azért a munka folyt szakadatlanul és teljes buzgósággal s az elvetett mag — hála a jó Istennek — olyan szépen és gazdagon termett, hogy ma már örömmel hozhatom tudomására minden érdeklődőnek, hogy a szoboralap 1908. febr. 1-én 50742 kor. 49 fillért tett ki. Ez összeg legnagyobb része gyűmölcsözés céljából a Nagyenyedi Kisegítő Takarekpénztárban van elhelyezve.

A szoborra begyűlt összeg mindenestre szép és tekintélyes a mai korban, a mikor bizony, nagyon kevés kivétellel, nem az ideális czélokért, hanem a mindennapi kenyérért való küzdelem foglalkoztatja az emberek legnagyobb részét. Szép és tekintélyes ez összeg, de még világért sem elég arra, hogy Erdély legdícsőbb fejedelmének méltó emlékszobrát lehessen belőle állítani. Nem elég arra, hogy abból egy olyan szobor létesüljön, amely Nagyenyed városának örökre büszkesége, s a magyar szobrászat szempontjából is értékes és számottevő legyen.

Epen azért a szoborbizottságnak a legelső teendője az kell legyen, hogy újabb, országos gyűjtés útján ismét egy tekintélyes összeggel növelje a szoboralapot. Ezen újabb gyűjtés alkalmával természetesen, a lehetőségig nem fogjuk terhelni azokat, akik már eddig is meghozták áldozataikat a nemes célra. Mielőtt azonban ezen a téren megtennők a lépéseket, addig is foglalkoznunk kell a szobor helye kérdésével.

E tekintetben fájdalom, a mi viszonyaink között egyáltalán nincs nagy választás. Az kétségtelen, hogy a Bethlen Gábor szobrát a templom és a kollégium közelében kell elhelyezni. A mi jelenlegi viszonyaink között pedig erre a célra a legalkalmasabb — s talán az egyetlen alkalmas — hely az a terület, mely a Kossuth Lajos-utca hosszanti tengelyébe esik, a ref. templom felé, az a hely t. i., melyen jelenleg az Obert-féle gyógyszerár és a Balla-tűzlethelyiség van. Ezen épületek eltávolításával egy olyan tér szabadulna fel, mely elég lenne egy impozáns szobor elhelyezésére. Ez esetben azonban okvetlen dűlőre kell vinni a várfalak és bástyák kérdését is, legalább is meg kell tenni e tekintetben a kezdő lépéseket, melyek aztán legyenek irányadók vár sorsára és jövőjére nézve.

Városunk közvéleménye bizonyára komolyan fog foglalkozni e kérdéssel. Epen azért jelenleg csupán annak a megemlézésére szorítkozom s ajánlom szives figyelembe, hogy a mult 1907. év nyarán a Bethlen-koll. gyűjteményei megvizsgálására a Muzeumok országos Főfelügyelősége egy bizottságot küldött ki Szalay Imrének, a Magyar Nemzeti Muzeum igazgatójának vezetésével. Ezen bizottság egyhanguan, de különösen annak műépítész tagja, dr. Hüttl Dezső egyetemi tanár úgy nyilatkozott, hogy Nagyenyed városának az összes várfalakat és bástyákat okvetlenül meg kell hagynia s a vár körül levő épületek eltávolításával, idővel az egészet a régi stílusban meg kell ujitani. Ezen megújított vár és bástyák — amint mondám — csodaszéppé fogják tenni a város egyetlen nagyobb területét.

Az említett bizottság véleménye szerint a Balla-féle üzlet mellett levő u. n. mészárosok bástyájának is ott kellene maradnia, mely kellőleg átalakítva épen remek háttérrel képezné a Kossuth Lajos-utca tengelyébe elhelyezendő Bethlen-szobornak.

Ami most már a szobor részére szükséges hely költségeit illeti, arra nézve csak egyetlen egy mód van, az t. i. hogy arról a városnak kötelessége gondoskodni. A hazánkban újabban keletkezett szobrok legnagyobb részének a körülményeit ismerem s állíthatom, hogy kivétel nélkül mind enütt az illető város vagy község gondoskodott a szobor helyéről.

A szoborra begyűlt és begyűlendő összegnek minden fillérét kizárólag csak a szobor költségeire kell és szabad fordítani. Meg kell tehát találni a módját annak, hogy a város a fenti épületek birtokába juthasson. Meg kell találni annál is inkább, mert itt van egy pár esztendő múlva 1913. s akkor van a Bethlen Gábor fejedelmé választásának 300 éves fordulója. Ezt az évet pedig Enyed városa, Alsó-Fehér vármegye s velük az egész nemzet úgy ünnepelné meg a legszebben és legméltóbban, ha akkor legalább is a szobor alapkövét letennők. E kérdésekre felhívom e sorok olvasóinak s minden érdeklődőnek figyelmét. Szóljon hozzá mindenki, a kiből él a nagy fejedelm emléke iránt a hála s a ki szíven hordozza városunk fejlődését.

Legyen a Bethlen Gábor szobor kérdése városunkban az az ügy, a mely mellett leomlik minden politikai, társadalmi, vallási és nemzetiségi ellentét. Gyűjtse össze egy táborba ez a kérdés a város egész társadalmát s a közjó és a nemes czélok megvalósítása érdekében foglalkozunk ez ügygel komolyan, igaz szeretettel.

Politikai hírek.

A közös külügyminiszter felháborító beszédet mondott a delegációban. Azt fejtegette, hogy a kiegyezésben a monarchia egysége kifelé a jövőre nézve is kifejezetten megállapított. Ez a lényeg. A forma pedig — a mint hozzászözi — csak arra való, hogy különböző államjogi felfogásokat összehangzásba lehessen hozni. Vagyis világossá lett, hogy azon nagy hangú ígéretekből, melyeket a független vezérek szavaltak, hogy most a „kényszerhelyzet“ miatt nem lehet másképp, de majd holnap, azaz tiz esztendő múlva, hogy meglesz minden, az már a mostani kiegyezésben is biztosítva van. Hát éppen ebből egy szó sem igaz. Az a durva támadás hazánk törvényes jogai ellen, melyet magának a külügyi miniszter megengedett s melyet Barta Ödön képviselő elismerésre méltó határozottsággal és nyíltsággal tett szóvá a magyar parlamentben, egyre jó volt, hogy a magyar nemzet tovább semmiféle népbolondításnak fel ne üljön.

A büntető-törvénykönyv módosítása napirenden van s csak az akadályozza a törvényjavaslat beterjesztését, hogy újabb bizottsági tárgyalásra befoglalják az államellenes izgatókra, az országnak a külföld előtt való ócsárlására és a váltópénz hamisítására való intézkedéseket.

A második osztályu kereseti adó, mely alapján véve alig egyéb, mint a fejadó legkezdetlegesebb alapja, haldoklik. Az országgyűlés f. hó 3-dikán kezdte tárgyalni ezen adóem reformját, a mi első lépés volt egyúttal az egész adórendszer reformja felé.

Nagyenyed állami elemi iskolái.

Ajánlva az állami el. iskolák érdemes gondnoksága nagybecsű figyelmébe.

(Folytatása és vége.)

Igaz ugyan, hogy a felsőbb osztályok nép-telenebbek, mint az alsó osztályok és ez természetes is, hogy városunkban így kell lennie, mert habár törvény szerint 6—12 évig mindenki népiskola-köteles, de törvény van arról is, hogy egy a gimnázium, mint a polgári iskola az elemi iskola 4 osztályát sikeresen végzett növendéket már felveheti az ő első osztályába. Ennélfogva városunkban, hol gimnázium és polgári leányiskola van, mindazok kik a rendes tankötelezettségi koron túl akarnak tanulni, vagy tudományos pályára akarnak előkészülni, a 4-ik osztály végzésével a nekik megfelelő intézetekbe lépnek át; de itt maradnak, itt kellene maradni mindazoknak, kik gazdálkodó, iparos vagy kereskedelmi pályán fogják keresni boldogulásukat. Tekintettel azonban arra az

el nem tagadható körülményre, hogy városunk lakóinak zöme gazdálkodó, iparos, kereskedő stb., közszükséget képez, hogy hasonló életmódra készülő gyermekeik részére a legjobb intézet álljon rendelkezésükre. Ilyen nekik, illetve a város vagy zömének megfelelő iskolák csak azon esetben lesznek népiskoláink, ha az 5-ik és 6-ik osztályt külön tanterv foglalkoztatja. Ha ez így lesz, bizonyára a nagy közönség is több bizalommal fog ezen intézetek iránt viselkedni s nem veszi ki gyermekét onnan csak azért, hogy egy két évet a gimnáziumban vagy polgári leányiskolában, mint szerintők megfelelőbb intézetben töltsenek el. Reményem erős, hogy ha ezen osztályok megosztása által a tanítás intenzívabbé, az eredmény kedvezőbbé válik, mindkét iskola felsőbb osztályai is népesebbek s ez által az egész intézet tekintélyesebbé válik. Felelegesnek tartom hangsúlyozni, hogy városunk lakosságának joga van megkövetelni, hogy népiskolai tanulói az ismeretek nem akármilyen, de maximális mértékét nyerjék uravalóul az életre. Elodázhatlan szükségességnek itélem ezek után legalább, de ott okvetlenül már a jövő tanévben, a fiúiskolában a két felső osztály külön tanítását.

A kettő választás szerény nevezetem szerint megtörténhetik új tanterem nyitása és új tanterv alkalmazása nélkül, azon esetben ha a vidékieket csak korlátozott számban veszik föl.

Tegyük erre nézve egy kis számítást. A fiúiskolában a múlt tanévben beirt 310 tanuló közül vidéki volt 73, helybéli 237. Az 5-ik osztályban volt 22, a 6-ikban 11 tanuló. Legyen a jövő évben pl. 240 helybéli tanuló, kik közül járjon az 5-ik osztályba 30, a 6-dikba 25, összesen 55 tanuló, marad a 4 alsó osztályra 185 növendék, átlag 46 osztályonként. Ez átlagszámítás. Nagyon jól tudom, biztosra veszem, hogy a létszám nem így fog megoszlani, hanem egyik osztályban több, a másikban kevesebb lesz, de azt is határozottan állítom, hogy kevesebb munkát ad és sikeresebben lehet 60-70 alsóbb osztályost együtt tanítani, mint 30-35 5-ik és 6-ik osztályost. Azonban előreláthatólag nem fog előfordulni azon eset, hogy valamelyik alsó osztályt kelljen szétosztani és a két felső legfontosabb, nehez, tantárgyakkal zsúfolt osztályokat kelljen összecsapni és üres tanszékkel bocsátani az élet útjaira.

Ha hazafiságunk megteszi azt a fényűzést, hogy továbbra is befogadja az idegen illetőségű tanköteleseket, akkor mulhatlanul szükség lesz meg egy tantermet nyitni és a tanítók létszámát emelni. Pedig a létszám emelés, most egyáltalában nem közkedveltségű idea!

Boldognak érezem magam, ha szerény észrevételeim visszhangra találva bármily csekély részben is hozzájárulnának városunk népnevelésügye fejlesztéséhez, magasabb színvonalra emelése érdekében. Én a helyzetet közvetlen tapasztalatból nem ismerem, mert ilyenek megszerzése módomban nem áll, épen azért szeretném ha a fiúiskola derék igazgatója, buzgó tantervteremtő tennék megfontolás tárgyává ez ügyet és feleltes hatóságokkal keresnék a megoldást. Én teljesen hiszem, erős a meggyőződésem, hogy az elemi iskolák gondnoksága, melynek tagjai kiválóan értelmes és érdemes férfiak és soraikban nagyszámmal foglalnak helyet hivatásos pedagógusok is, méltányolni fogják igénytelen nevezetemet és alkalmas módot fognak találni arra, hogy állami népiskoláink

a legmagasabb fokra emeltessenek s városunknak s közvetve szeretett magyar hazánkunk, minél miveltebb, tanultabb, életrevalóbb hazafias polgárokat nevelhessenek. Ezen cél megvalósítását még azon körülmény is sürgeti, hogy a választási reform ajtóinkon kopogtat és a nép szélesebb rétegeit fogja a legszebb polgári jogok gyakorlása jogosultságával felruházni. Hogy pedig valaki politikai jogait öntudatosan, hazafias szellemben használhassa, annak a népiskola által nyújtott ismeretekre feltétlenül szüksége van!

Vajha szavam ne lenne kiáltó szó a pusztában!

Sebestyén Sándor,
ny. áll. polg. isk. tanító.

Vegyes hírek.

Előfizetőinket kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb legyenek szívesek megújítani, nehogy a lap szétküldése akadályt szenvedjen.

Lapunk mai száma 4 oldalon jelenik meg.

Király-gyilkosság F. hó 1-jén a portugál királyt és trónörökösét agyonlőtték. A király családjával fogaton ment Lisszabouba. A mikor fogata a Kommerciál-terre jutott: ott állott egy tizenöt embernyi csoport hosszú köpönyűbe burkolva. Egyszerre karabélyokat rántottak elő s több sortűzet adtak a királyi családra. Károly király három golyóval találva, halva rogyott össze; a trónörökösöt öt golyó találta, aki borzasztó sikoltással átkarolta és testével így kezelt védelmezni. A rendőrség két merénylet megölt, három letartóztatott, a többi elmenekült.

Kitüntetés. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter — a mint a képviselőházban köztudomású — a kiegyezés körül szerzett nagy érdemeiért a Lipót-rend nagy keresztjét kapta. Ennek az előkelő osztrák rendnek külön egyenruhája is van: vörös bársony kabát, térdnadrág, aranyesatos cipő és fehér tollas baret.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Cinner Ödönt p-ügyi fogalmazóvá nevezte ki Temesvárra.

Hazafias adományok. A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár, melynek múlt évi zárszámadásai ismét szép eredményt mutatnak, a Bethlen-szoborra tíz év alatt 2000 koronát adott, a Kossuth-szoborra megszavazott 1000 koronából is a második részletet tőkésítette. Elismerés illeti a derék penzintézet hazafias igazgatóságát.

Jegyzőválasztás. Czövek Róbert nyugdíjazásával megüresedett sárdi körjegyzői állásra Biró Gusztáv választott meg.

A Balászfalvi önkéntes tűzoltóegylet a mely tisztán román jellegű s ugyanolyan szellemű, folyó hó 1-én tartotta meg farsangi táncmultságát, a melyen igen szép számu közönség volt jelen és a melyen a magyarságot a fiatalság képviselte szintén elég szép számmal. A mulatságon egész végig jó hangulat volt és hazafias szellem uralkodott, a miről a jelen volt fiatalság tanuskodhatik, a mennyiben az egész este egyetlen magyar tánc és magyar nóta nem volt, de annál több volt a „Hóra” tánc és a „Dástapete románe” dal — román himnusz — éneklése zenekísérettel, a melyet egyesek intonálására, úgy a mint mi magyarok himnuszunkat, felváltva kellett énekelni és hallgatni. Ez úgy látszik a beállott boldog új aera vívmánya, mert azelőtt

ez nem így történt, mivel a politikai hatóság főnöke mindig és a mulatság végéig személyesen jelen volt és úgy látszik az ő személye iránti tiszteletből türelmesebben viselkedtek, mint most. Mit szólnak ehhez az új politikai aera főkolompósai?

Jobb magyarságot! A „Két hattyú szálloda”, „Czukrazda”, „GrünCzipészSámuel” stb. hibás és magyartalan üzleti feliratok mellé a napokban egy meglehetősen nagy csodabogár került: „Szergej, Gerendi és Zsakó czipészek közkereseti társasága”. — Hát ez már mégis csak sok!

Alaptalan riadalom. Folyó hó 3-án a reggeli órákban telefon-jelentes érkezett a vasúti állomásról a fegyintézetbe, hogy két fegyenczet a földet szökni látnak. A fegyőrség egy csapat rögtön üldözni kezdte a szökevényeket. Fáradságos, sőt a sárban- vízben uszó mezőn és szántáson egyenesen kimerítő üldözés után az egyiket elfogták a Hellös aljában. De nem szökött fegyencz volt, hanem egy szegény árva fiú, a ki a m. lapádi papnál mint szülőhelyettes-nél volt szolgálatban, mint a kolozsvári árvaházból kikért árva gyermek. De állítólag — a keresztyéni bánásmód tultengése miatt inkább a bokor alatt való szállást választottak maguknak. A másikat is elfogták s visszaviszik szegényeket.

A számárköhögés

a gyermekek ezen ismert réme ellen a SCOTT-fele Emulsió minden esetben sikeresen használható. A SCOTT-fele Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek erősítésére, kiknek gyorsan visszaadja rózsás kerek arcukat. Rendkívüli gyógsikere és erősítő

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-fele módszer végjegyét — a halászt — kérjük figyellembe venni.

hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-fele eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak. A SCOTT fele Emulsió felnőtteknek s agoknak époló jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillár.

Kapható minden gyógyszerárban.

Szöllőtulajdonosok figyelmébe.

A herzsai szöllőkben több ízben megfordulván, ott a tulajdonosokra nézve felette káros két oly körülményt tapasztaltam, hogy azok elhárítására a tulajdonosok figyelmét felhívni kötelességemnek tartom. Ezen szőlők hozzászúságban az enyed-tövisi uttól kiágazó herzsai utra csaknem fehéren fekszenek. Igen sok itteni birtokos, valószínűleg azért, hogy szőlőjének határait biztosítsa, a közös metát formálisan kiárkolja, amely árok a szőlő előbb említett fekvésénél fogva a herzsai utra szintén merőlegesen torkellik. Tekintve már most ezen szőlőknek csaknem kivétel nélküli erősen meredek voltak, az olvadó hó és esővíz ezen árokba összegyűl és folyton növekvő sebességgel rohan alá. A ma még csak kis méretű árok ily módon napról-napra, hétről hétre növekedik, a szőlő termőföldjét a lerohanó víz magával ragadja és az ut jókarban tartásához okvetlenül szükséges árokba rakja le. Csak néhány zivataros eső és legfeljebb néhány év és ezen árok hatalmas vízmosásokká válnak, melyeknek megköteése nagy anyagi áldozatokba fog kerülni. Minden birtokos saját érdekében cselekszik tehát, ha ezen árokokat sürgősen megszünteti, avagy azokban 3-4 méternyi egymástól távolságban vesszökből kötött egy-nemű keresztgátakat alkalmaz, amelyek a lerohanó víz sebességét csökkentik, a termőtalaj lehordását és vízmosások képződését megakadályozzák és az alsó közlekedési ut jókarban tartását lehetővé teszik. A másik

az enyedi szőlők legtöbbjében észlelt s első sorban ismét csak a birtokosok karát maga után vonó körülmény az, hogy a szőlőbirtokosok szőlőjüknek 1—2 oldalát kipusztult avagy levagdalt venyigéből készült kerítéssel látják el. Az ily kerítések amellyel, hogy 2—3 méter vastagságuknál fogva a termőföldből nagy területet használatlaná tesznek, a levegő járását akadályozzák és árnyékolásuknál fogva is felette károsak. Óriási hátrányuk azonban főleg abban áll, hogy a kártékony rovarok millióinak melegágyául szolgálnak, ahol azok kényelmesen kitelelve, évről-évre szaporodva, a hasznos madarak százának mindenféle pusztítás folytán beállott apadás mellett tavasszal gyümölcseinket és kertjeinket mindinkább veszélyeztetik. El tehát ezen felette káros kertelekkel.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENO.

633—1908. közig. szám.

Hirdetmény.

Alólirott városi tanács közzé teszi, hogy az 1907. év december hó 14-én tartott közgyűlés által elrendelt parcellázása a Holtmaros melletti és a herzsai városi tanya alatti földeknek megtörténvén, a bérbeadás céljából az árverés a Holtmaros melletti földekre nézve 1908. évi február hó 7. és 8-án, a herzsai földekre nézve pedig február hó 10-én fog a helyszínén megtartani, melyre érdekeltek meghívotnak.

A városi tanácstól.

Nagyenyeden, 1908. évi január hó 29.

Sándor Jenő,
polgármester h.

20 2—2

NAGYENYED VÁROS KÖZÖNSÉGE

150 25—52

GŐZ, KÁD ÉS KŐ (MEDENCZE) FÜRDŐJE

Vasút-utca 4.

Vasút-utca 4.

Gőzfürdő.

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, csütörtök, szombat és vasárnap reggel 6 órától délután 2 óráig.

Nőknek: kedden és pénteken reggel 6 órától esti 6 óráig.

Árak:

Felnőtteknek . . . 1.20 kor.
Tanulóknak . . . 1.— kor.
Szülővel fürdő 12 éven aluli gyermekek után fejenként 50 fillér fizetendő.

Kádfürdő.

Fürdőidő:

Az év mindenik szakában, a hét minden napján (hétfő kivételével) nők és férfiak reggeli 6 órától esti 6 óráig fürödhetnek.

Árak:

Az	1	2	3	4	5	6
számu kádakban						
Felnőtteknek	1.20	k.	1.40	2.—		
Tanulóknak	1.—	k.	K.	K.		
Szülőjükkal együtt fürdő gyermeknek	50 f.					*

*) Ezen díjért a szülőn kívül még három (12 évesnél kisebb) gyermek is fürödhetik.

Kő (medencze) fürdő

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, szombat, vasárnap reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön délután 2 órától esti 6 óráig.

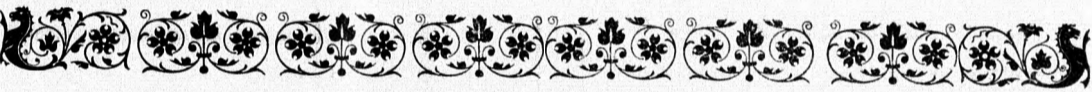
Nőknek: Kedden és pénteken reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön reggel 6 órától délután 2 óráig.

Árak:

Mindenkinek, mindennap 25 fillér.

Modern és kényelmes berendezésű gőzkamra; tükör- és hűtő-medenczék; fényes berendezésű pihenő; massage, tyuksze nvágó és fodrász; emelt és súlyesztett porcellán-kádak; hideg és meleg, felső- és alsóvezetésű ütő- és permetező-zuhanyok. A fürdő a város központján minden időjárás mellett gyalog is könnyen megközelíthető.

Gőz- vagy kádfürdőre előre megváltott 30 drb jegy ára 35 kor. helyett, 30 kor.

Pontosság! Leírásmerőség! Saját érdekében hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 apró Németország képföldéi!

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, bőrkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb sósborszesz az
ERŐ SÓSBORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium.
GYŐR, BAROSS-UT.

Csemegé-konzervok
BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök, lekvár, szörpök, gomba-, hús- és fűszelék-konzervok, keszes borovicskák, legkiválóbb minőségben szállít — előkelőbb műszeresek kőszívítései is a
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kia áveg ára 820 kor. Nagy áveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban.
Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS
elismerett legolcsóbb, legerősebb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK
a legelőkeltebb emésztőpor
Doboz 2 kor.
Postal szétküldés: „FEHER GALAMB” gyógyszerár Budapest, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta fegyvet a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vérsé és levéltetűt és egyéb kert- és veteményben kártékony állatkákat és azok potétit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védőszer szunyog és darázs ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt.
Vezetékviseleők Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

RIVOLI
fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészies kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások selyemre, bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Bross, függelék, tü stb., apró ávegfestmények. Porcellánba égetett fényképek sarkövekre stb. Mirel küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

BOGDANY
szerencseje páratlan!
Vasaroljunk osztály-sorsjegyet csakis

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
8 nap alatt biztosan hat. — Tégelye K 1.20 —
Dr. KOVÁCS gyógyszerár Budapest, Gyár-utca 17.
„Toillett-títkok” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszertárban és drogeriában kapható.
Főnök: **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerár KISPEST, Rákóczi-utca 2.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

PÁRIS SZÁLLODA
Szállás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 26. sz.
100 szoba 2-20 K-tól feljebb, klasszikus-pal és villanyvilágítással együtt Fürdő, melegvíz kávéház, étterem. Választásos szállás megállóhely az összes pályaudvarok és hatók felé.

BOGDANY S.
fővárosi sorsjeggyiroda r. t. - nál
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 26.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha.
Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
hemopatiai rendelő-intézet
idült betegségekben szenvedők számára
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
szőrművelés elsőrangú és az egész világon el vannak terjedve.
Első és legnagyobb mohikár ellen védő részv. társ.

Kerestetik

„Kisegítő Takarékpénztár“-i
részvény, megvételre.Ajánlat teendő Földes Ede könyvkereskedő
úrhoz. 23 1-1

544—1908. közíg sz.

Pályázati hirdetemény.

A nagyenyedi kereskedelmi iskolánál lemondás folytán a kereskedelmi számtant és váltóismét előadó **tanítói állás** üresedésbe jöven, ezen állás betöltésére pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen évi 300 koronával javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi február 15-ig** hozzám adják be.

A városi tanácstól.

Nagyenyed, 1908. évi jan. hó 28.

Sándor Jenő,
polgármester h.

22 1-1

KÖHÖGÉS

Aki

szereti egészségét, az igyekszik a köhögést megszüntetni, 5245 közjegyzőileg hitelesített bizonylat igazolja a

K AISER-FÉLE

MELL-KARAMELLA

jóságát. (3 fenyővel.)

Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus, gégekatarus, elnyálkásodás, görcs és hörghurut ellen.

Csomagja 20 és 40 fill. Doboz 80 fill.

Kapható:

Schieszl Károly gyógyszerésznél.

223 9-22

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrúcsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újóli készítését, továbbá villanyesengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kivánság szerint átalakítok.

Szakmámba vágó költséggel díjtalanul szolgálók Becses pártfogást kér

kiváló tisztelettel

11-104

HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

FISCHER és TÁRSAI

faiskolák és szőlőoltvány telepek

Nagyenyed

nemcsak kifogástalan

facsemetéket

hanem legjobb minőségű fajtisztát

szőlőoltványokat

is szállítanak.

391 11-104

Árjegyzék kívánatra bérmentve.
Talajvegyelemzéseket ingyen eszközölnek.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.

Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

<p>Előnyös kölesönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüzetetek részvényeire.</p> <p>Vásárol és elad értékpapírokat.</p> <p>Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.</p> <p>Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.</p> <p>Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.</p> <p>Allandó betétet 5% kamatláb mellett fogad el.</p>	<p>Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>
---	---

Nyitva áll
hétköznap
d. e. 9—12-ig,
d. u. 3—4-ig.

Férfi kalap és nyakkendő különlegességek.

Téli áruk eladása.

Az előrehaladott időny miatt raktáram kisebbitésére elhatároztam, hogy a lentebb felsorolt árucikkeket

teljesen gyári árban

fogom **elárusítani**, hogy azokat pénzzé téve, annál dúsabb raktárral álljak a tavaszi időnyre vevőközönségem rendelkezésére.

➔ **Előny gyári árak márczius 1-ig:** ➔

Téli ruhakelmék, mosó velez és flanellek, hárász- és posztó vállkendők, férfi, női és gyermek alsóruhák (trikók), sapkák, keztük és harisnyákban.

Ezen **kiváltságos** alkalomra szives támogatást kér, mély tisztelettel

Weinberger Miksa,
vászón, fehérnemű és divatáruháza, Főtér, Várépület 8.

8 1-
Paplanok f. 195-től feljebb.

Bőrdísztagyokban óriási választék

Férfi, női és gyermekcipőkben teljes raktár. Koberák gyártmány.